

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych
Rady Dialogu Społecznego z dnia 8 czerwca 2022 r.

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. A. Bączkowskiego

Przewodniczący: Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych, Forum Związków Zawodowych.

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu; Pan Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej; zaproszeni goście oraz eksperci.

Porządek obrad obejmował:

1. Podsumowanie dotychczasowego wsparcia finansowego realizowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Polski Fundusz Rozwoju w ramach szeroko rozumianego pakietu regulacji minimalizujących negatywny wpływ COVID-19 na podmioty gospodarcze. Efekty działania Tarcz Antykryzysowych i Finansowych PFR, w tym rola szkoleń prowadzonych przez PFR dla pracodawców.
2. Negocjacje w zakresie zwiększenia wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2023 r.
3. Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw w celu wprowadzenia renty wdowiej.
4. Sprawy różne:
 - omówienie ekspertyzy dotyczącej emerytur pomostowych;
 - materiały od Ministra Szweda o emeryturach groszowych
 - informacja o pracach nad wpisaniem zawodu kuratora sądowego do wykazu prac o szczególnym charakterze;
 - emerytury stażowe- informacja strony rządowej o złożonych projektach i etapie legislacyjnym
 - Pismo z Ministerstwa Infrastruktury, Marcina Horały dot. wniosku o rozpatrzenie zgłoszenia w zakresie ujednolicenia przepisów dot. uprawnień emerytalnych, w tym w szczególności do emerytury pomostowej dla pracowników Lotniskowych Służb Ratowniczo-Gaśniczych (LSRG) oraz zainicjowanie procesu legislacyjnego w tym kierunku.

Ad 1

Pan Paweł Jaroszek, Członek Zarządu ZUS nadzorujący Pion Finansów i Realizacji Dochodów ZUS, dokonał podsumowania dotychczasowego wsparcia finansowego, realizowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, minimalizującego negatywny wpływ COVID-19 na podmioty gospodarcze.

Przekazał informacje nt. podstawowych instrumentów mających wyjść naprzeciw przedsiębiorcom, w tym m.in.:

- zwolnienie z obowiązku opłacania składek (opiewające na kwotę 15,4 miliarda złotych)
- świadczenia postojowe (ok 3 miliardy złotych)
- dodatkowy zasiłek opiekuńczy (ok 1,157 milionów złotych)
- dodatek solidarnościowy
- bon turystyczny.

Następnie **Paweł Borys, Prezes PFR** przedstawił szczegółową prezentację, pokazującą zakres i efektywność pomocy dla przedsiębiorców płynącą z Tarcz Antykryzysowych i Finansowych PFR, w tym Tarczy 1.0, następnie Tarczy 2.0 oraz Tarcz 1.0 i 2.0 dla dużych firm. Zaznaczył, że łącznie wypłacono 73,2 mld wsparcia i ze wsparcia skorzystało 353 tys firm, co stanowi połowę polskich pracodawców, chroniąc tym samym 3,2 mln pracowników.

Barbara Surdykowska, NSZZ „Solidarność wyraziła prośbę do strony rządowej, by umożliwiła dostęp do statystycznych danych dotyczących środków przeznaczonych na skrócony czas pracy, które pomogłyby porównać sytuację na tle innych krajów członkowskich.

Materiał dotyczący danych, związanych z obniżonym wymiarem wsparcia po stronie Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, przygotowany przez MRiPS, został przekazany na posiedzeniu każdej z organizacji strony społecznej w formie papierowej.

Antoni Kolek z Pracodawców RP przedstawił opinię, że wpłynięcie dużych kwot do gospodarki z tarcz antyinflacyjnych wpłynęło na obecną inflację oraz, że w podatku inflacyjnym zapłacimy to co zostało odłożone w czasie, ze względu na wprowadzenie tarcz, które uchroniły miejsca pracy. Postulował, aby pomoc w podobnych sytuacjach kierować w sposób bardziej przemyślany, by np. nie dofinansowywać miejsc, które nie wymagałyby tak dużej pomocy. Zaznaczył również, że należałoby się zastanowić, czy państwo powinno tak mocno ingerować w procesy gospodarcze, ze względu na to, że zostały naruszone m.in. swoboda działalności gospodarczej i zasada konkurencyjności.

W dalszym czasie poruszane były wątki:

- wpływ polityki klimatycznej na inflację

- kwestie kosztów obsługi programu wsparcia Tarcz Finansowych
- przyczyny inflacji.

Ad 2

Strona rządowa proponuje, aby zwiększenie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2023 r. wynosiło 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2022 r. Strona rządowa przekazała, że wskaźnik inflacji w 2022 r. prognozuje się na poziomie 109,4%; wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia w 2022 r. na poziomie 1% co oznacza, że 20% realnego wzrostu wynagrodzeń wynosi 0,2%. Stąd prognozuje się, że wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2023 r., wyniesie nie mniej niż 109,6%. Przy takim wskaźniku, koszt waloryzacji emerytur i rent w 2023 r. szacowany jest na 27,5 miliarda złotych.

Sebastian Koćwin, Wiceprzewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, przedstawił stanowisko OPZZ, że optymalnym rozwiązaniem będzie zwaloryzowanie świadczeń emerytalno-rentowych przy zastosowaniu procentowego wskaźnika waloryzacji, który odpowiada średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym, zwiększonego o co najmniej 50% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. W imieniu OPZZ zaproponował ponadto wprowadzenie przepisu obligującego rząd do tego, by świadczenia emerytalno-rentowe były waloryzowane nie raz w roku, a dwukrotnie – w marcu i we wrześniu w przypadku, jeśli inflacja w pierwszym półroczu przekroczy 5%. Mechanizm dwukrotnej, warunkowej waloryzacji stanowiłby dodatkową ochronę i zagwarantowałby gospodarstwu emerytów i rencistów utrzymanie realnej wartości świadczeń w przypadku wysokiej inflacji.

Strona związkowa zaznaczyła, że waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych powinna być zdecydowanie większa, a więc wskaźnik inflacji powiększony o co najmniej 50% realnego wzrostu wynagrodzenia, a nie jak w propozycji rządowej 20%. Podkreślono, że 14 emerytura jest świadczeniem doraźnym, a stronie społecznej zależy na rozwiązaniach systemowych. Argumentowano to tym, że 312 tys. seniorów żyje poniżej minimum egzystencji.

W sytuacji kiedy inflacja jest bardzo wysoka, padła propozycja ze strony OPZZ, by nastąpiła podwójna waloryzacja świadczeń w ciągu roku, tj. marcu i we wrześniu i by stosowne zapisy zostały zapisane w ustawie.

Elżbieta Ostrowska, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, zdecydowanie poparła stanowisko organizacji związkowych, mówiąc, że proponowany wskaźnik waloryzacji jest nieadekwatny do odczuwalnego wzrostu cen i całkowicie niesatysfakcjonujący. Zaznaczyła, że przy takim wskaźniku

waloryzacja nie zapewni utrzymania dotychczasowej siły nabywczej świadczeń emerytalnych, a tym samym nie spełni swojej głównej funkcji.

Jeremi Mordasewicz, KL przychylił się do propozycji rządowej, gdyż zaznaczył, że 18% braku w pokryciu FUS skutkuje opodatkowaniem pracowników na rzecz rencistów i emerytów. Podkreślił, że 13. i 14. emerytura jest niewłaściwym i poza systemowym rozwiązaniem. Dlatego padła propozycja by zrezygnować 13. i 14. emerytury, a przyjąć proponowaną przez stronę związkową waloryzację, tj. wskaźnik inflacji zwiększony o 50% realnego wzrostu wynagrodzeń. Ponadto zaznaczył, że wspomniana grupa ponad 300 tys. najbiedniejszych seniorów powinna otrzymać wsparcie z innych źródeł, tj. pomocy społecznej.

Lukasz Kozłowski, FPP, dodał, że FPP przychyliła się do waloryzacji uwzględniającej poziom inflacji i 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia.

Antoni Kolek z Pracodawców RP zaapelował, aby na nowo podnieść pod dyskusję kwestię wskaźnika waloryzacji oraz częstotliwość waloryzacji, co może pozwoli wypracować rozwiązanie w sytuacji wysokiej inflacji, znacznie powyżej założonego przez NBP celu inflacyjnego, który nie wróci w ciągu kilku najbliższych lat.

Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu w MRiPS przypomniał, że potocznie nazywana 13. i 14. emerytura jest dodatkowym świadczeniem i rząd postanowił, że nie będą wchodziły w system. Zaznaczył, że rząd jest chętny by podjąć dyskusję w sprawie zmian w sposobie waloryzacji.

Wskazał, że strona związkowa proponuje wzrost wskaźnika waloryzacji w części dotyczącej wynagrodzeń w wysokości 50%, na co strona rządowa nie może się zgodzić.

W dalszej części padło pytanie o możliwość hybrydowej waloryzacji, tj. by była jakaś gwarantowana kwota minimalna, aby najubożsi nie zostali poszkodowani, na co strona rządowa potwierdziła gotowość rozmów w tym temacie.

Zwiększenie wskaźnika waloryzacji będzie przedmiotem dyskusji na wspólnym posiedzeniu razem z Zespołem ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych pod koniec czerwca br.

Ad 3

Sebastian Koćwin, Wiceprzewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, poinformował, że postulat podniesienia wysokości świadczeń emerytalnych poprzez zwiększenie emerytur wdów i wdowców o część emerytury zmarłego małżonka stanowi jeden z priorytetów programowych *Programu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych na lata 2018-2022*. OPZZ zgłaszało

potrzebę wdrożenia tego rozwiązania w ramach Rady Dialogu Społecznego, a więc projekt wychodzi naprzeciw oczekiwaniom OPZZ, jednakże w opinii do projektu centrala będzie rekomendować, aby wdowie lub wdowcowi pobierającemu świadczenie emerytalne przysługiwało dodatkowo 50% emerytury zmarłego małżonka, a nie 25%.

Zespół podjął decyzję, że poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw w celu wprowadzenia renty wdowiej, będzie procedowany na kolejnym posiedzeniu Zespołu w czerwcu, po zakończeniu wspólnych obrad z Zespołem ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych.

Ad 4

W sprawach różnych omawiane były następujące wątki:

- Omówienie ekspertyzy dotyczącej emerytur pomostowych;

Trwa procedowanie ekspertyzy, do której członkowie Zespołu mają wnieść uwagi w terminie do 24 czerwca br. Na temat emerytur pomostowych planowane jest posiedzenie we wrześniu.

- Pismo z Ministerstwa Infrastruktury, Marcina Horały dot. wniosku o rozpatrzenie zgłoszenia w zakresie ujednolicenia przepisów dot. uprawnień emerytalnych, w tym w szczególności do emerytury pomostowej dla pracowników Lotniskowych Służb Ratowniczo-Gaśniczych (LSRG) oraz zainicjowanie procesu legislacyjnego w tym kierunku.

Na temat emerytur pomostowych planowane jest posiedzenie na początku września, z udziałem Centralnego Instytutu Pracy i Głównego Inspektoratu Pracy.

- Emerytury groszowe;

W najbliższym czasie MRiPS powinno przesłać projekt ustawy o emeryturach groszowych. Wskazano potrzebę by w związku z emeryturami groszowymi poddano pod głosowanie uchwałę RDS na kolejnym posiedzeniu RDS.

- Informacja o pracach nad wpisaniem zawodu kuratora sądowego do wykazu prac o szczególnym charakterze;

CIOP-PIP przekazał negatywną opinię w/w sprawie.

- Emerytury stażowe;

Strona rządowa wspomniała, że stanowisko jest opracowywane i przygotowywane na Radę Ministrów i prace nad zmianami będą kontynuowane. Strona społeczna złożyła wniosek by sprawę emerytur stażowych omówić na posiedzeniu plenarnym.

Wspólne posiedzenie Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych RDS wraz z Zespołem ds. budżetu, wynagrodzeń i rynku pracy zaplanowano na drugą połowę czerwca 2022 roku.

Waldemar Lutkowski

/ - /

Przewodniczący

Zespołu ds. ubezpieczeń społecznych RDS

Sporządziła

Paulina Knapik

/ - /

Biuro Rady Dialogu Społecznego